

Uchwała Nr ..184../2019
Zarządu ZIT BTOF
z dnia 28.02.2019 r.

w sprawie zaopiniowania kryteriów wyboru projektów w ramach konkursów dedykowanych ZIT wojewódzkiemu zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący RPO WK-P dla Poddziałania: 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej, Schematu: Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

Na podstawie § 4 ust. 5 pkt 6 lit. b) *Porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego*, tekst jednolity z dnia 14 grudnia 2018 r., Zarząd ZIT BTOF uchwała co następuje:

§ 1

Pozytywnie opiniuje się kryteria wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej 4. Region przyjazny środowisku, Działania: 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT, Poddziałania: 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej, Schematu: Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WK-P, które stanowią załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zarządu ZIT BTOF

PRZEWODNICZĄCA
Katarzyna Błuska

Uzasadnienie

Konieczność podjęcia niniejszej uchwały wynika z zapisów Porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego, tekst jednolity z dnia 14 grudnia 2018 r. (§ 4 ust. 5 pkt 6 lit. b.).

Niniejszą uchwałą zatwierdza się kryteria wyboru projektów dla Poddziałania 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w ramach ZIT, które zostały uzgodnione w dniu 15 lutego 2019 r. na XX posiedzeniu Grupy roboczej do spraw ZIT.

Kryteria wyboru projektu

Działanie: 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT

Poddziałanie: 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w ramach ZIT

Priorytet: 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie

Cel szczegółowy: Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych.

Schemat: Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

Kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia Kryterium
A. Kryteria Formalne		
A.1	<p>Niepodleganie wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej</p> <p>Wykluczenie podmiotowe (dotyczące wnioskodawcy) i przedmiotowe (dotyczące przedmiotu projektu): Ocenie podlega, czy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wnioskodawca oraz partnerzy (jeśli dotyczy)¹ nie podlegają wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie oraz że nie są objęci zakazem dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 769), - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2018 r. poz. 703 z późn. zm.), 2) na danym podmiocie nie ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym, 3) dany podmiot nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 24 Wytycznych 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

¹ Ilekroć w poniższych kryteriach mowa jest o wnioskodawcy, należy przez to rozumieć zarówno wnioskodawcę oraz partnera, chyba że kryterium stanowi inaczej.

		<p>dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji.</p> <p>4) projekt nie został zakończony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia nr 1303/2013², co oznacza że nie został on fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P 2014-2020, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane z nim płatności zostały dokonane przez Beneficjenta.</p> <p>5) projekt nie obejmuje przedsięwzięć, które zostały objęte lub powinny zostać objęte procedurą odzyskiwania (w rozumieniu art. 71 rozporządzenia 1303/2013) w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza obszar objęty programem zgodnie z art. 125 ust. 3 lit. f) rozporządzenia 1303/2013.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
A.2	Miejsce realizacji projektu	<p>Ocenie podlega czy projekt realizowany jest/będzie na obszarze ZIT zgodnie z Uchwałą Nr 15/463/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia obszaru realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgoszczy, Torunia i obszaru powiązanego z nimi funkcjonalnie.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
A.3	Gotowość techniczna projektu do realizacji	<p>Ocenie podlega, czy <u>na moment zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie projektu</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji³ (jeżeli przedmiotem projektu jest budowa wymagająca uzyskania takiego zezwolenia), 2. zostało dokonane zgłoszenie budowy lub robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę/zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania oraz właściwy organ nie wniósł sprzeciwu wobec ww. zgłoszenia (jeśli przedmiotem projektu są prace wymagające dokonania zgłoszenia), 3. w przypadku projektów realizowanych w trybie „zaprojektuj i wybuduj”: <ul style="list-style-type: none"> - został opracowany program funkcjonalno-użytkowy oraz - ogłoszony został przetarg na udzielenie zamówienia publicznego w przedmiocie sporządzenia dokumentacji projektowej obiektu budowlanego oraz wykonania robót budowlanych. 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L347

z 20.12.2013, str. 320 i nast. z późn. zm.) (dalej: rozporządzenie 1303/2013).

³ Pozwolenie na budowę/decyzja o zmianie sposobu użytkowania.

		Projekt nie podlega poprawie w zakresie spełnienia kryterium.	
B. Kryteria merytoryczne – ogólne			
B.1	Trwałość operacji	Ocenie podlega, czy wnioskodawca gwarantuje trwałość operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.2	Kwalifikowalność wnioskodawcy/ partnerów	Ocenie podlega czy wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę tj.: 1) jednostkę samorządu terytorialnego, 2) związek jednostek samorządu terytorialnego, 3) stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego, 4) samorządową jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną, 5) przedsiębiorstwo realizujące zadania publiczne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej; 6) partnera prywatnego we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.3	Prawidłowość wyboru partnerów uczestniczących/realizujących projekt	Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał wyboru partnera/ów zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.), w tym m.in. czy wybór partnera został dokonany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.4	Projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianymi do wsparcia w ramach działania/poddziałania	Ocenie podlega czy projekt dotyczy kompleksowych rozwiązań, realizowanych w aglomeracjach ujętych w V AKPOŚK i Master Planie dla dyrektywy Rady 91/271/EWG, takich jak: a) budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, b) budowa, przebudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, c) budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (przydomowych oczyszczalni ścieków) na obszarach gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie lub technicznie niezasadna. (z zachowaniem parametrów wymaganych dla oczyszczania ścieków w aglomeracjach o wielkości 2.000-10.000 RLM.), d) systemy zaopatrzenia w wodę, ujęcia i stacje uzdatniania wody oraz inteligentne systemy zarządzania sieciami wodociągowymi, e) budowa, przebudowa, modernizacja specjalistycznych instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych, f) urządzenia i aparatura kontrolno-pomiarowa (m.in. laboratoria i instalacje kontrolno-pomiarowe). Kompleksowość nie wymusza łącznej realizacji wszystkich wymienionych w katalogu typów projektów. Kompleksowość oznacza realizację projektu spójnego, zamkniętego, obejmującego swą koncepcją realizację założeń całej aglomeracji. W szczególności w przypadku budowy sieci kanalizacyjnej należy zadbać o odbiór ścieków komunalnych, w przypadku inwestycji z gospodarki wodnej projekt musi być	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

		<p>powiązany z gospodarką ściekową z zachowaniem warunków z kryterium C.1.2. Zgodność z V AKPOŚK i Master Planem sprawdzane będzie na podstawie zapisów Regulaminu konkursu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
B.5	Zgodność z prawem pomocy publicznej/pomocy de minimis	<p>Ocena będzie polegać na sprawdzeniu, czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w projekcie nie wystąpi pomoc publiczna lub - pomoc jest zgodna z rozporządzeniem KE nr 1407/2013 oraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488) lub - pomoc udzielana jest jako rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. <p>Nie stanowi pomocy publicznej sytuacja, w której wykorzystywanie infrastruktury (budynków oraz sprzętu) do celów działalności gospodarczej ma charakter pomocniczy tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym⁴. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi więc mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. W tym względzie użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli wydajność przydzielana co roku na taką działalność nie przekracza 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury.</p> <p>W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym wnioskodawca obowiązany jest przedstawić w dokumentacji projektowej informację nt. mechanizmu monitorowania i wycofania jaki znajdzie zastosowanie, w celu zapewnienia, że działalność gospodarcza w całym okresie amortyzacji infrastruktury sfinansowanej ze środków RPO WK-P 2014-2020 będzie miała charakter pomocniczy.</p> <p>Założenia mechanizmu monitorowania i wycofania są przedstawione w dokumencie pn.: Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku finansowania infrastruktury ze środków publicznych, stanowiącym element dokumentacji konkursowej. Jakkolwiek przedmiotowy dokument dotyczy infrastruktury badawczej to jednak w ocenie Instytucji Zarządzającej RPO powinien on, po dokonaniu niezbędnych zmian, znaleźć zastosowanie do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.6	Prawidłowość określenia wkładu własnego	<p>Ocenie podlega, czy wkład własny Wnioskodawcy oraz partnerów (jeśli dotyczy), stanowi nie mniej niż 15% w wydatkach kwalifikowalnych projektu.</p> <p>W przypadku projektów objętych pomocą publiczną ocenie podlega, czy jest zgodny z wymogami</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁴ Pkt 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 262 z dnia 19 lipca 2016 r., str. 1) – dokument dostępny jest pod adresem: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

		<p>właściwego programu pomocowego, z zastrzeżeniem, że nie może być niższy niż 15% w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium</p>	
B.7	Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju i wymaganiami prawa ochrony środowiska	<p>Weryfikowany będzie pozytywny lub neutralny wpływ projektu na zasadę horyzontalną UE dotyczącą zrównoważonego rozwoju (w szczególności minimalizowanie oddziaływania działalności człowieka na środowisko, w tym nakierowanych na spełnienie acquis⁵ w obszarze środowiska) oraz czy projekt został przygotowany zgodnie z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.), - ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.), - ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.), - ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 z późn. zm.). <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.8	Cele projektu wspierają realizację celów określonych w Działaniu	<p>Ocenie podlega czy projekt umożliwi zrealizowanie celu działania, tj. czy zwiększony zostanie odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych. W tym kontekście należy zbadać czy zaplanowane zadania służą realizacji celów projektu i w konsekwencji prowadzą do osiągnięcia celów działania.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.9	Wskaźniki realizacji projektu	<p>Ocenie podlega, czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźniki realizacji celów projektu (produktu, rezultatu) zostały wyrażone liczbowo oraz podano czas ich osiągnięcia, - wskaźniki zostały właściwie oszacowane w odniesieniu do zakresu projektu, - wybrano wszystkie wskaźniki związane z realizacją projektu. <p>Lista wskaźników obowiązujących w konkursie stanowi załącznik do Kryteriów wyboru projektów.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.10	Wykonalność techniczna, technologiczna i instytucjonalna projektu	<p>Ocenie podlega czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - harmonogram realizacji projektu jest realistyczny i uwzględnia zakres rzeczowy oraz czas niezbędny na realizację procedur przetargowych i inne okoliczności niezbędne do realizacji procedur, - wnioskodawca gwarantuje techniczną wykonalność projektu, - zakres rzeczowy projektu jest technologicznie wykonalny, - wnioskodawca posiada potencjał do prawidłowej obsługi projektu. 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁵ Dorobek prawny UE.

		Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	
B.11	Kwalifikowalność wydatków	<p>Ocenie podlega, czy wydatki wskazane w projekcie spełniają warunki kwalifikowalności, tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostały/na poniesione w okresie kwalifikowalności wydatków określonym w Regulaminie konkursu obowiązującym dla danego naboru. Przy czym okres kwalifikowalności powinien mieścić się w ramach czasowych określonych w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, - są zgodne z zasadami określonymi w ww. wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz zapisami dotyczącymi kwalifikowalności wydatków określonymi w Regulaminie konkursu, - zostały uwzględnione w budżecie projektu, - są niezbędne do realizacji celów projektu i zostaną poniesione w związku z realizacją projektu, - zostaną dokonane w sposób racjonalny i efektywny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.12	Zgodność z zasadą równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji	<p>Ocenie podlega zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE, w tym z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. 2. Zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami⁶ poprzez weryfikację czy wszystkie nowe produkty projektów (zasoby cyfrowe, środki transportu i infrastruktura) finansowane ze środków polityki spójności będą zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, co oznacza co najmniej zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2014-2020. <p>W przypadku obiektów i zasobów modernizowanych⁷ (przebudowa⁸, rozbudowa⁹) zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2014-2020 jest obligatoryjne, o ile pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji.</p> <p>W przypadku projektów nieobjętych zakresem standardów dostępności dla polityki spójności 2014-2020 należy opisać zapewnienie możliwości samodzielnego użytkowania/skorzystania z produktów projektów</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁶ Osoby z niepełnosprawnościami w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 poz. 511 z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 poz. 1878).

⁷ W przypadku modernizacji dostępność dotyczy co najmniej tych elementów budynku, które były przedmiotem współfinansowania.

⁸ Przebudowa to wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji.

⁹ Rozbudowa to powiększenie, rozszerzenie budowli, obszaru już zabudowanego, dobudowywanie nowych elementów.

		<p>przez osoby z co najmniej jedną niepełnosprawnością.</p> <p>Każda z powyższych zasad podlega oddzielnej ocenie. W przypadku zasady równości szans kobiet i mężczyzn, projekt wykazuje pozytywny lub neutralny wpływ. O neutralności projektu można mówić tylko wtedy, kiedy w ramach projektu wnioskodawca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie spełnienia ww. zasady, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za trafne i poprawne.</p> <p>W przypadku zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, ocenie podlega, czy wszystkie produkty projektów są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności danego produktu projektu. O neutralności produktu można mówić w sytuacji, kiedy wnioskodawca wykaże we wniosku o dofinansowanie projektu, że dostępność nie dotyczy danego produktu na przykład z uwagi na brak jego bezpośrednich użytkowników.</p> <p>Ostateczna decyzja o neutralności danego produktu należy do Instytucji Zarządzającej. W przypadku uznania, że produkt jest neutralny, projekt może być nadal zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Ocenie podlegać będzie zgodność z art. 7 rozporządzenia 1303/2013 oraz <i>Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020</i>, w tym z załącznikiem nr 2 do niniejszych <i>Wytycznych: Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020</i>.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
B.13	Wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu	<p>Ocenie podlega, czy <u>projekt wykazuje pozytywne efekty ekonomiczne oraz</u> analiza finansowa i ekonomiczna przedsięwzięcia została przeprowadzona poprawnie, w szczególności <u>czy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poziom dofinansowania został ustalony poprawnie i z uwzględnieniem przepisów dotyczących projektów generujących dochód (jeśli dotyczy), - wskazano źródła finansowania wkładu własnego oraz wydatków niekwalifikowalnych, - przyjęte założenia analiz finansowych <u>są spójne i uzasadnione w kontekście specyfiki projektu i sektora,</u> - w <u>analizie finansowej</u> nie ma istotnych błędów rachunkowych, - analiza finansowa i ekonomiczna została przeprowadzona zgodnie z zasadami sporządzania takich analiz, - zapewniona została trwałość finansowa projektu. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	<p>Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)</p>

- Usunięto:** <nr>analiza kosztów i korzyści wykazuje pozytywną wartość efektów ekonomicznych projektu (ENPV>0),¶
- Komentarz [MCh1]:** stanowisko grupy
- Usunięto:** i ekonomicznych są realne,
- Usunięto:** kalkulacji kosztów

B.14	Zgodność dokumentacji projektowej z SZOOP oraz Regulaminem konkursu	<p>Ocenić podlega, czy wnioskodawca przygotował wniosek o dofinansowanie projektu zgodnie z SZOOP obowiązującym na dzień przyjęcia kryterium (chyba, że kryteria zawężają postanowienia SZOOP w zakresie danego poddziałania) oraz Regulaminem konkursu, w szczególności zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020. Weryfikacji podlega m.in. maksymalna/minimalna wartość projektu oraz maksymalna/minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (jeśli dotyczy), maksymalny % poziom dofinansowania UE oraz minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych (jeśli dotyczy).</p> <p>IZ RPO ma możliwość doprecyzowania maksymalnej/minimalnej wartości projektu oraz maksymalnej/minimalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (jeśli dotyczy), maksymalnego % poziomu dofinansowania UE oraz minimalnego wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych (jeśli dotyczy) w Regulaminie konkursu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1 Kryteria merytoryczne szczegółowe – dostępne			
C.1.1	Zgodność z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK) i Master Planem	<p>Aglomeracja o wielkości od 2 tys. do 10 tys. RLM.</p> <p>Ocenić podlega czy projekt jest zgodny z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych i Master Planem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (pomocniczo załączniki: uchwała Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie wyznaczenia aglomeracji lub rozporządzenie wojewody ustanawiające aglomerację). Zgodność z V AKPOŚK i Master Planem sprawdzana będzie na podstawie zapisów Regulaminu konkursu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1.2	Zakres rzeczowy projektu	<p>Ocenić podlega czy projekt związany z zaopatrzeniem w wodę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizowany jest wyłącznie w ramach kompleksowego projektu wodno-ściekowego oraz czy wydatki związane z zaopatrzeniem w wodę stanowią nie więcej niż 40% całkowitych wydatków związanych z realizacją projektu lub - realizowany jest na terenie, gdzie zapewniona jest sieć kanalizacyjna/uregulowana gospodarka ściekowa zgodnie z przepisami krajowymi i unijnymi. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
D.1 kryteria strategiczne - dostępne			
D.1.1	Zgodność ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego	<p>Ocenić podlega czy projekt wpisuje się w Strategię ZIT BTOF¹⁰, w szczególności czy proponowane działania są spójne z celami, priorytetami i działaniami opisanymi w Strategii ZIT BTOF.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

¹⁰ Dokument dostępny na stronie <http://zit.btof.pl/dokumenty-strategiczne-zit-btof/strategia-aktualna>

D.2 kryteria strategiczne - punktowe			liczba punktów możliwa do uzyskania	minimalna liczba punktów niezbędna do spełnienia kryterium
D.2.1	Lokalizacja projektu na obszarze chronionym	Ocenić podlega czy projekt jest realizowany na obszarze chronionym w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.). Przy czym projekt powinien być traktowany jako zlokalizowany na obszarze chronionym, gdy co najmniej 50% rzeczowego zakresu jest realizowane na obszarze chronionym. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Nie – 0 pkt Tak – 4 pkt	n/d
D.2.2	Planowany wpływ wartości wskaźników przyjętych w projekcie na realizację celów Strategii ZIT	W ramach kryterium badane będzie w jakim stopniu projekt wpłynie na realizację wskaźnika wynikającego ze Strategii ZIT: „Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczalni ścieków” – wartość wskaźnika wyrażona w RLM Punkty będą odzwierciedlały procent realizacji wskaźnika wynikającego ze Strategii ZIT i będą liczone w następujący sposób: - projekt realizujący wskaźnik na poziomie < 5% - 0 pkt, - projekt realizujący wskaźnik na poziomie ≥ 5% < 10% - 3 pkt, - projekt realizujący wskaźnik na poziomie ≥ 10% - 5 pkt. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	0 – 5 pkt wg oceny	n/d
D.2.3	Planowany wpływ wartości wskaźnika przyjętego w projekcie na realizację celów Strategii ZIT	W ramach kryterium badane będzie w jakim stopniu projekt wpłynie na realizację wskaźnika wynikającego ze Strategii ZIT: „Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę”- wartość wskaźnika wyrażona w osobach. Punkty będą odzwierciedlały procent realizacji wskaźnika wynikającego ze Strategii ZIT i będą liczone w następujący sposób: - projekt realizujący wskaźnik na poziomie < 5% - 0 pkt, - projekt realizujący wskaźnik na poziomie ≥ 5% < 10% - 3 pkt, - projekt realizujący wskaźnik na poziomie ≥ 10% - 5 pkt. Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.	0 – 5 pkt wg oceny	n/d

D.2.4	Wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi, w tym kanalizacji deszczowej, pozwalających na efektywne i oszczędne korzystanie z zasobów wodnych	<p>Ocenie podlega czy w wyniku realizacji projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - następuje wdrożenie lub rozbudowanie systemu klasy GIS do zarządzania majątkiem sieciowym przedsiębiorstwa, w celu inwentaryzacji posiadanego majątku i utworzenia cyfrowego archiwum z dotychczasowych dokumentów – 2 pkt. - wdrożenie, w tym rozbudowywanie w wyniku realizacji projektu modelu hydraulicznego i hydrodynamicznego sieci wraz z urządzeniami służącymi do monitorowania bieżących odczytów związanych z parametrami sieci (np. systemy typu SCADA). – 2 pkt. <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	0 – 4 pkt wg oceny	n/d
D.2.5	Zapewnienie oszczędności wody	<p>Ocenie podlega czy w przypadku realizacji inwestycji związanych z poprawą jakości systemów zaopatrzenia w wodę nastąpi oszczędność wody, w tym poprzez zapobieganie stratom wody z sieci wodociągowej.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 2 pkt	n/d
D.2.6	Wdrożenie technologii umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	<p>Ocenie podlega czy w wyniku realizacji projektu nastąpi wykorzystanie lub poprawa efektywności wykorzystania odnawialnych źródeł energii, np. odzysk biogazu w procesach przeróbki osadów ściekowych.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 4 pkt	n/d
D.2.7	Gotowość techniczna projektu do realizacji (kryterium punktowe)	<p>Ocenie podlega, czy na moment zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekt posiada ostateczne zezwolenie na realizację całości inwestycji¹¹ (jeżeli przedmiotem projektu jest budowa wymagająca uzyskania takiego zezwolenia) – 10 pkt • zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na realizację całości inwestycji¹² (jeżeli przedmiotem projektu jest budowa wymagająca uzyskania takiego zezwolenia) – 2 pkt • zostało dokonane zgłoszenie budowy lub robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę/zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania oraz właściwy organ nie wniósł sprzeciwu wobec ww. zgłoszenia (jeśli przedmiotem projektu są prace wymagające dokonania zgłoszenia) – 1 pkt • w przypadku projektów realizowanych w trybie „zaprojektuj i wybuduj”: <ul style="list-style-type: none"> – został opracowany program funkcjonalno-użytkowy oraz – ogłoszony został przetarg na udzielenie zamówienia publicznego lub rozpoczęto postępowanie w trybie konkurencyjnym (dla podmiotu nie będącego zamawiającym w rozumieniu ustawy Prawo zamówień publicznych) w przedmiocie sporządzenia 	0 – 10 pkt według oceny	n/d

¹¹ Pozwolenie na budowę/decyzja o zmianie sposobu użytkowania.

¹² Patrz przypis 11.

		dokumentacji projektowej obiektu budowlanego oraz wykonania robót budowlanych – 0 pkt.		
		Możliwa jednokrotna poprawa projektu w zakresie spełnienia kryterium.		

Przyznanie punktów lub pozytywna ocena kryterium może wymagać deklaracji wnioskodawcy dotyczącej zrealizowania określonych działań na etapie realizacji lub trwałości projektu. Zobowiązanie takie może wynikać z zapisów wniosku o dofinansowanie projektu lub mieć formę oświadczenia. Niewywiązanie się z tych zobowiązań będzie skutkowało zwrotem całości lub części otrzymanego dofinansowania.

Załącznik do Kryteriów wyboru projektów. Definicje wskaźników produktu i rezultatu.

Działanie: 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT

Poddziałanie: 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w ramach ZIT

Priorytet: 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie

Cel szczegółowy: Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych.

Schemat: Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Definicja wskaźnika
Wskaźnik rezultatu bezpośredniego			
1	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków (CI19)	RLM	Liczba osób których ścieki są transportowane do oczyszczalni ścieków przez sieć kanalizacyjną w wyniku zwiększonej wydajności oczyszczalni ścieków/przepustowości kanalizacji, uzyskanej dzięki realizacji projektu. Wskaźnik monitoruje liczbę osób, które wcześniej nie były podłączone do systemu oczyszczania ścieków lub korzystały z oczyszczania ścieków działającego poniżej wymaganego standardu.
2	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę (CI18)	osoby	Liczba osób, które w wyniku realizowanych projektów obejmujących sieci wodociągowe i ujęcia oraz stacje uzdatniania wody, zyskały dostęp do wody pitnej poprzez system wodociągowy. Wskaźnik monitoruje liczbę osób, które nie były wcześniej przyłączone do sieci wodociągowej lub które były obsługiwane poniżej wymaganego standardu. Do wskaźnika włączane są również osoby, które zyskały dostęp do wody lepszej jakości. Pod uwagę brane są przedsięwzięcia polegające na rekonstrukcji istniejących systemów ale wyłączone są projekty mające na celu utworzenie/poprawę systemów nawadniających.
3	Wydajność dobową wybudowanych ujęć wody	m ³ /dobę	Wskaźnik monitoruje potencjalną wydajność dobową ujęć wody wybudowanych w ramach zrealizowanych projektów. Wydajność dobową określa się w oparciu o parametry techniczne danego ujęcia i mierzy ich potencjał, a nie faktyczną wydajność w danym okresie.
4	Masa osadów ściekowych podlegających przetworzeniu	m ³	Wskaźnik monitoruje objętość masy osadów ściekowych trafiających do oczyszczalni ścieków. Wskaźnik monitoruje całkowitą objętość osadów, przed ich przetworzeniem. Masa osadów ściekowych podlegających przetworzeniu określana jest w oparciu o dane o rzeczywistym przerobieniu tych substancji w danej instalacji w ciągu 1 roku.
Wskaźnik produktu			
1	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych, które zostały wybudowane w ramach zrealizowanych projektów. Jako wybudowaną oczyszczalnię ścieków rozumie się obiekt

			wybudowany od podstaw lub zaadaptowany na cele oczyszczalni ścieków, który przed adaptacją miał inny charakter funkcjonalny.
2	Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych, które zostały przebudowane i rozbudowane w ramach zrealizowanych projektów. Przez przebudowę należy rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego. Przez rozbudowę należy rozumieć przeprowadzenie prac budowlanych, w wyniku których powstaje nowa część istniejącego już obiektu (a tym samym wzrasta powierzchnia i kubatura obiektu)
3	Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	Łączna długość wybudowanego w ramach projektu przewodu kanalizacyjnego wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oprócz przyłączy (przyłącza nie są kosztem kwalifikowanym), którym odprowadzane są ścieki. Przez budowę sieci kanalizacji należy rozumieć jej budowę od podstaw. Poprzez rozbudowę – utworzenie nowego odcinka już istniejącego przewodu kanalizacyjnego.
4	Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej	km	Łączna długość przebudowanego w ramach projektu przewodu kanalizacyjnego wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oprócz przyłączy (przyłącza nie są kosztem kwalifikowanym), którym odprowadzane są ścieki.
5	Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków spełniających wymagania jakości oczyszczonych ścieków dla danej aglomeracji wybudowanych w ramach dofinansowanych projektów
6	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	Łączna długość wybudowanego w ramach dofinansowanego projektu przewodu wodociągowego wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oprócz przyłączy (przyłącza nie są kosztem kwalifikowanym), którym doprowadzana jest woda. Przez budowę sieci wodociągowej należy rozumieć jej budowę od podstaw. Poprzez rozbudowę – utworzenie nowego odcinka już istniejącego przewodu wodociągowego.
7	Długość przebudowanej sieci wodociągowej	km	Łączna długość przebudowanego w ramach dofinansowanego projektu przewodu wodociągowego wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oprócz przyłączy (przyłącza nie są kosztem kwalifikowanym), którym doprowadzana jest woda. Przez przebudowę sieci należy rozumieć przeprowadzenie prac, wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego przewodu wodociągowego.
8	Liczba wybudowanych ujęć wody	szt.	Liczba ujęć wody wybudowanych w ramach dofinansowanych projektów; Ujęcie wody - zespół budowli i powiązanych z nimi urządzeń, przeznaczonych do poboru wody dla potrzeb gospodarczych i bytowych.
9	Liczba wspartych stacji uzdatniania wody	szt.	Liczba stacji uzdatniania wody, które zostały wybudowane, przebudowane lub wyremontowanej w ramach zrealizowanych projektów. Stacja uzdatniania wody – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do procesu uzdatniania wody, czyli doprowadzenia wody zanieczyszczonej do stanu czystości wymaganego dla danego zastosowania.

10	Liczba urządzeń i aparatury kontrolno-pomiarowej	szt.	Wskaźnik monitoruje liczbę urządzeń i/lub aparatury kontrolno-pomiarowej zakupionych w ramach realizowanych projektów. W ramach wskaźnika należy monitorować cały zestaw urządzeń niezbędnych do pomiaru i kontroli, a nie pojedyncze urządzenie/pojedynczy aparat
11	Liczba instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych	szt.	Wskaźnik monitoruje liczbę instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych wspartych (m.in. zakupionych, rozbudowanych lub zmodernizowanych) w ramach realizowanych projektów.
Horizontalne wskaźniki produktu			
1	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów, które zaopatrzone w specjalne pojazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne rozwiązania umożliwiające dostęp (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi. Jako obiekty budowlane należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych. Należy podać liczbę obiektów, w których zastosowano rozwiązania umożliwiające dostęp osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi lub zaopatrzonych w sprzęt, a nie liczbę sprzętów, urządzeń itp. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z dostosowaniem obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w ramach danego projektu ¹ .
2	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	os.	Wskaźnik mierzy liczbę osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie nabywania/doskonalenia umiejętności warunkujących efektywne korzystanie z mediów elektronicznych tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych (np. programowanie, zarządzanie bazami danych, administracja sieciami, administracja witrynami internetowymi). Wskaźnik ma agregować wszystkie osoby, które skorzystały ze wsparcia w zakresie TIK we wszystkich programach i projektach, także tych, gdzie szkolenie dotyczy obsługi specyficznego systemu teleinformatycznego, którego wdrożenia dotyczy projekt. Do wskaźnika powinni zostać wliczeni wszyscy uczestnicy projektów zawierających określony rodzaj wsparcia, w tym również np. uczniowie nabywający kompetencje w ramach zajęć szkolnych, jeśli wsparcie to dotyczy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Identyfikacja charakteru i zakresu nabywanych kompetencji będzie możliwa dzięki możliwości pogrupowania wskaźnika według programów, osi priorytetowych i priorytetów inwestycyjnych.

¹ Wnioskodawca jest zobowiązany do wybrania tego wskaźnika oraz wskazania jego wartości docelowej jeżeli projekt ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji.

3	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	szt.	Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami w ramach danego projektu. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie wyżywienia.
4	Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne	szt.	Wskaźnik mierzy liczbę podmiotów, które w celu realizacji projektu, zainwestowały w technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK), a w przypadku projektów edukacyjno-szkoleniowych, również podmiotów, które podjęły działania upowszechniające wykorzystanie TIK. Przez technologie informacyjno-komunikacyjne (ang. ICT – Information and Communications Technology) należy rozumieć technologie pozyskiwania/ produkcji, gromadzenia/ przechowywania, przesyłania, przetwarzania i rozpowszechniania informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem technik cyfrowych i wszelkich narzędzi komunikacji elektronicznej oraz wszelkie działania związane z produkcją i wykorzystaniem urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzyszących; działania edukacyjne i szkoleniowe. W przypadku gdy beneficjentem pozostaje jeden podmiot, we wskaźniku należy ująć wartość „1”. W przypadku gdy projekt jest realizowany przez partnerstwo podmiotów, w wartości wskaźnika należy ująć każdy z podmiotów wchodzących w skład partnerstwa, który wdrożył w swojej działalności narzędzia TIK.